

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 3706

гр. София, 22.12.2023 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО VIII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мина Мумджиева

Членове: Костадинка Костадинова
Анна Кофинова

при участието на секретаря Татяна Огн. Шуманова
като разгледа докладваното от Мина Мумджиева Въззивно частно
наказателно дело № 20231100606840 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.327 вр. с чл.318 от НПК.

Образувано е по повод постъпила в съда жалба от Е. Я. К. чрез адв. В. Г. срещу протоколно определение на СРС, НО, 3 състав по НЧХД 12513/22г. по описа на състава, с което на основание чл.250, ал.1, т.1 вр. с чл.24, ал.5, т.2 вр. с чл.81, ал.3 НПК е прекратено наказателното производство, образувано по тжбта от Е. Я. К. срещу Н. А. Д. по обвинението за извършено от нея престъпление по чл.130, ал.1 и чл.146, ал.1 НК.

За да прекрати наказателното производство, СРС е приел за установено, че тжбтата е била подадена след изтичането на 6-месечния преклузивен срок по чл.81, ал.3 НПК. Съдът е приел за установено, че съгласно текста на тжбтата инкриминираната дата е 01.04.2022г., а тжбтата е подадена на 05.10.2022г. Първоинстанционният съд е изразил несъгласие с доводите на повереника на ЧТ, че шестмесечният срок по чл.81, ал.3 НПК започва да тече след консултация с лице, което оказва квалифицирана правна помощ, както и от узнаването за правото по чл.80 НПК чрез тази консултация.

В жалбата срещу определението на съда се твърди, че доводите за спазването на шестмесечния срок са били неправилно интерпретирани от първоинстанционния съд. Изтъква се, че неговият доверител е подал жалба срещу деянието на Н. Д. пред прокуратурата, тъй като е очаквал, че същото осъществява състав на престъпление от общ характер. Твърди се, че едва след като получил отказ от образуване на досъдебно производство с постановление от 18.08.2022г. за ЧТ е започнал да тече срокът по чл.81, ал.3 НПК. Твърди се, че частният тжжител получил постановлението през октомври 2022г. и едва в този момент разбрал, че има право да подаде ЧТ. В жалбата е формулирано доказателствено искане съдът да изиска обратната разписка за връчване на посоченото постановление и да прецени въз основа на това доказателство началото на срока по чл.81, ал.3 НПК. При администриране на въззивната жалба е заплатена е ДТ по т. 14 от Тарифа № 1 към ЗДТ за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и МП (л.13, СП, СГС).

Настоящото съдебно производство пред въззивния съд е трето по ред, след като с определение от 04.05.2023г. ВНЧД 2190/2023г. и с определение от 14.08.2023г. по ВНЧД 4057/23г. е било прекратено с указания за администриране на въззивната жалба.

Жалбата е администрирана законосъобразно съгласно изискванията на чл. 321 НПК.

Изпълнени са констатираните в предходните определения на съда нередовности, свързани с липсата на доказателства за уведомяване на адв. Й. (защитник на лицето, срещу което е подадена частната тъжба) с копие от постъпилата частна жалба и приложенията към нея, след като преди това той е бил надлежно упълномощен (л.30, НЧХД 12513/22г. на СРС, НО, 3 състав). След връчване на препис от жалбата защитникът е упражнил правото си да депозира възражения, които са администрирани чрез уведомяването на ЧТ Е. Я. К. и упълномощения от него повереник - адв. В. Г..

Лицето, срещу което е подадена ЧТ, е упражнило правото си да депозира възражения срещу нея, като се твърди, че процесуалният закон не допуска срокът по чл. 81 НПК да се обуславя от отказите на прокурора да образува досъдебно производство.

Съдът, като е съобразил постъпилата въззивна жалба, възраженията срещу нея и на основание чл.327 НПК е счел, че не следва да се провежда съдебно следствие пред настоящата съдебна инстанция.

В производството пред съда повереникът на ЧТ заявява, че жалбата е основателна. Твърди се, че едва след отказа на прокурора да образува наказателно производство за престъпление от общ характер, на ЧТ му било разяснено, че следва да търси защита на правата и законните си интереси по друг процесуален ред. Навеждат се доводи, че на това основание атакуваното определение следва да се отмени, а в тежест на Н. Д. – да бъдат възложени разноските, направени от ЧТ за адвокатски хонорар. Частният тъжител се явява лично и поддържа исканията на своя повереник.

Лицето, срещу което е подадена ЧТ, Н. Д. поддържа становището изразено в писмения отговор срещу жалбата и моли съдът да я остави без уважение. Упълномощеният защитник – адв. Й. не се явява, като не се държи на неговото лично участие в производството.

Съдът, след като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, относими към предмета на спора, намира за установено следното.

Софийски районен съд с определение от 07.02.2023г. по НЧХД 12513/22г. по описа на СРС, НО, 3 състав на основание чл.250, ал.1, т.1 вр. с чл.24, ал.5, т.2 вр. с чл.81, ал.3 НПК е прекратил наказателното производство, образувано по частна тъжба от Е. Я. К. срещу Н. А. Д. за престъпление по чл. 130, ал.1 НК и чл.146, ал.1 НК. Частната тъжба е била подадена в СРС на 05.10.2022г. с вх. № 208352. С разпореждане от 10.10.2022г. СРС, НО, 3 състав е дал указания на частния тъжител да конкретизира фактите и обстоятелствата, при които се твърди, че е извършено престъпление. Поради частично неизпълнение на дадените указания съдът се е произнесъл с разпореждане от 06.11.2022г. и е дал нови указания. След изпълнение на дадените указания е образувано НЧХД 12513/22г. година на СРС, като е насрочено съдебно заседание и е дадена възможност на лицето, срещу което е подадена тъжбата, да възрази с писмен отговор. От съдържанието на депозирания отговор е видно, че е било депозирано възражение за пропуснат шестмесечен срок по чл.81, ал.3 НПК при подаване на тъжбата.

Настоящият съдебен състав счита, че атакуваното с частна жалба определение е правилно и законосъобразно. Началото на срока по чл.81, ал.3 НПК съгласно общото правило се свързва с момента на узнаването за извършеното престъпление, като този срок е преклузивен. Изключение от посоченото по-горе правило за началото на срока е уредено във втората хипотеза на чл.81, ал.3 НПК, която свързва началния момент на 6 - месечния срок по чл.81, ал.3 НПК с деня на получаване на съобщение от пострадалия за спиране на наказателното производство на основание чл.25, ал.1, т.6 НПК, т.е. при наличието на основания да се счита, че престъплението се преследва по тъжба на пострадалия.

В настоящия случай прокуратурата не се е произнесла с постановление за спиране по чл.25, ал.1, т. 6 НПК, а с постановление за отказ от образуване на досъдебно производство от 18.08.2022г. по преписка № 228000-4750/2022г. на 04 РУ – СДВР, пр. пр. 16627/2022г. по описа на СРП. Прокурорът е посочил, че частният тъжител е бил активната страна в конфликта му с Н. Д. с оглед твърденията за причинена телесна повреда, а инкриминираните

изрази, посочени в допълнителна молба от адв. Г. (л.14, л.15 от делото), изобщо не са били предмет на произнасянето от страна на прокурора по реда, предвиден в чл. 213 НПК. От приложеното към тъжбата постановление за отказ да се образува наказателно производство е видно, че не са обсъждани обидни думи и изрази. Така, след като прокурорът е приел, че не са налице достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер, с посоченото постановление е отказал да образува наказателно производство.

Настоящият съдебен състав се съгласява с доводите на лицето, срещу което е повдигнато обвинение с ЧТ, че постановлението за отказ да се образува наказателно производство е акт на прокурора по смисъла на чл. 213, ал. 1 от НПК и не води до спиране на вече образувано досъдебно производство на основание чл. 244, ал. 1, т. 1 НПК в случаите, когато престъплението се преследва по тъжба на пострадалия. Действително по делото липсват доказателства кога частният тъжител е узнал за постановлението на прокурора за отказ от образуване от 18.08.2022г., като от повереника се твърди, че същото е било получено от ЧТ едва през октомври 2022г. По делото липсват доказателства това постановление да е обжалвано. Тези факти обаче са ирелевантни, тъй като прокурорските актове, произнесени по реда на чл. 213 от НПК, не водят до правни последици, аналогични с правните последици на прокурорския акт, с който се спира досъдебното производство по чл. 25, ал.1, т. 6 НПК. Постановлението за отказ поначало не влиза в сила с факта на издаването му, тъй като подлежи на инстанционен контрол по реда на чл. 213, ал. 1 и ал.4 от НПК, както и на служебен контрол по реда на чл. 46, ал. 4 от НПК, при това без ограничение във времето. За разлика от този случай постановлението за спиране на производството на основание чл.25, ал.1, т. 6 НПК, с оглед принципа за правната сигурност, макар и обжалваемо, може да се стабилизира по реда, предвиден в чл.244, ал.5 НПК, като спирането на производството не продължава неограничено във времето, тъй като прокурорът е задължен да прекрати наказателното производство, ако в шестмесечния срок от получаване на съобщението за спиране на основание чл. 25, ал. 1, т. 6 НПК пострадалият от престъплението подаде тъжба по реда на чл. 81 НПК. Отделно от това, съгласно чл.244, ал.3 НПК в случаите на чл. 25, ал. 1, т. 6 НПК прокурорът уведомява пострадалия или неговите наследници за правата по чл. 80 НПК, т.е. за правото на пострадалия от престъпление, което се преследва по тъжба на пострадалия, да повдига и да поддържа обвинение пред съда като частен тъжител. В случаите на отказ от образуване на досъдебно производство не е предвидено задължение за прокурора да уведомява пострадалия за правата му по чл.80 НПК, подобно на случаите по чл.244, ал.3 НПК, когато се произнася с постановление за спиране на наказателното производство на основание чл.25, ал.1, т.6 НПК. По изложените съображения отказът за образуване на досъдебно производството СРС не може да постави ново начало на шестмесечния срок по чл.81, ал.3 НПК, различно от уреденото начало на срока по чл.81, ал.3 НПК съгласно общото правило за деня на узнаването на деянието, за което се твърди, че осъществява състав на престъпление. В настоящия случай от съдържанието на частната тъжба е видно, че ЧТ е подадена на 05.10.2022г., частният тъжител е узнал за деянието на 01.04.2022г. Считано от 01.04.2022г., шестмесечният срок по чл.81, ал.3 НПК е изтекъл на 01.10.2022г., който е неприсъствен ден /събота/, поради което по арг. от чл.183, ал.4 НПК срокът по чл.81, ал.3 НПК е удължен до първия присъствен ден (03.10.2022г.) и е изтекъл на тази дата, т.е. преди 05.10.2022г.

Следва да се отбележи, че срокът по чл. 81, ал. 3 от НПК е предвиден в интерес на правната сигурност. Ето защо законодателят го е обвързал с узнаването на факта за извършване на деянието, респективно със съобщаването на пострадалия за спиране на наказателното производство на основание чл. 25, ал. 1 т. 6 от НПК. Поради това и правилно СРС е приел, че частната тъжба е просрочена, както и че са налице основанията на чл.250, ал.1, т.1 вр. чл. 24, ал. 5, т. 2 от НПК за прекратяване на наказателното производство по НЧХД 12 513/22г. по описа на СРС, НО, 3 състав.

Неоснователно е искането на повереника в тежест на Н. Д. да се възложат разноските, направени от частния тъжител съгласно списък за разноските и приложени към него платежно нареждане и фактура – общо 456, 00 лева. В случаите на прекратяване на наказателното производство съгласно разпоредбата на чл.190, ал.1 НПК всички направени

по делото разноси остават в тежест на частния тъжител.

С оглед изложеното и на основание чл.334, т. 6 НПК, СГС, НО, VIII въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение от 07.02.2023г. за прекратяване на наказателното производство по НЧХД 12513/22г. по описа на СРС, НО, 3 състав.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____